

KAPITOLA ČTVRTÁ

"Nejcennější poselství"

Reakce vedoucích bratří na Ducha svatého a postupující světlo

Pro Tajemství Bible přeložil Ladislav Hodač a kolektiv

ZASEDÁNÍ GENERÁLNÍ KONFERENCE V MINNEAPOLIS V ROCE 1888

Generální konference v roce 1888 začala ve středu 17. října v 9:30. Spory, které zastínily Vzdělávací institut, jen málo přispěly k dobrému naladění se na Generální konferenci. Naneštěstí to byl jen začátek.

Když Jones a Waggoner přišli toho dne do sboru, upoutala jejich pozornost velká tabule umístěná vpředu, na níž byly napsány dva protichůdné návrhy. Jeden z nich zněl: "**Vyřešeno** – že zákonem v listu Galatským se rozumí obřadní zákon" - s připojeným jménem J. H. Morrisona. Druhý návrh zněl: "**Vyřešeno** – že zákonem v listu Galatským se rozumí morální zákon" - s prázdným místem pro podpis E. J. Waggonera. Waggoner to odmítl podepsat s tím, že nepřišel diskutovat. Navíc chtěl říci, že spravedlnost nezískáváme ze zákona, ale z víry – bez ohledu na to, zda jde o morální nebo obřadní zákon. 1 Norval F. Pease, "The Truth as it is in Jesus: The 1888 General Conference Session" (Pravda, jak je v Ježíši: Zasedání Generální konference v roce 1888), *Adventist Heritage*, jaro 1985, s. 5-6.

Waggoner zahájil svou sérii nejméně devíti přednášek o vztahu zákona a Kristovy spravedlnosti pouhé dva dny předtím a pro něj byla tato otázka mnohem širší než to, o jakém zákoně kniha Galatským hovoří. Nejprve přednesl prvních šest přednášek o spravedlnosti z víry, až teprve poté se věnoval tématu listu Galatským konkrétněji, a i tehdy o něm hovořil v kontextu spravedlnosti z víry.

2 viz např. Clinton Wahlen, "What Did E. J. Waggoner Say at Minneapolis?" (Co řekl E. J. Waggoner v Minneapolis?), *Adventist Heritage*, zima 1988, s. 22-37.

Je zřejmé, že spor kolem roku 1888 se netýkal jen zákona v listu Galatským. Ačkoli ústředním tématem byla spravedlnost z víry a její vztah k ostatním biblickým pravdám, úzce souvisela s mnoha dalšími tématy včetně náboženské svobody, církevní organizace, vzdělávání, vydavatelství a lékařské misijní práce. Na následujících stránkách se podíváme konkrétněji na některé z Jonesových a Waggonerových učení, ale než přejdeme dál, bylo by dobré shrnout "Poselství z roku 1888".

Poselství z roku 1888.

Především si musíme uvědomit, že "poselství", které Pán poslal skrze Jonese a Waggonera, se neomezovalo pouze na rok 1888 a na generální konferenci v Minneapolis. Naopak, jak uvidíme v následujících kapitolách, toto poselství ve velké míře prezentované během Generální konference v roce 1888 bylo hlášáno i v následujícím desetiletí. Za druhé si musíme uvědomit, že ačkoli nemáme k dispozici přesný přepis toho, co Jones a Waggoner v Minneapolis přednesli, jsme schopni rekonstruovat poctivou a přesnou představu o tom, čemu učili před konferencí, během ní i po ní. **3***

Jones i Waggoner byli plodnými autory knih a článků do církevních novin. Z jejich spisů víme, co učili před konferencí, včetně Waggonerovy knihy *The Gospel in Galatians* (Evangelium v listu Galatským) napsané v roce 1887, která byla předána delegátům účastnícím se konference v roce 1888. Z jejich spisů také víme, čemu učili po konferenci, včetně Waggonerovy knihy *Christ and His Righteousness* (Kristus a Jeho spravedlnost) vydané v roce 1890, která byla založena na těsnopisných poznámkách, jež si Jessie F. Moser – Waggonerová pořídila z přednášek E. J. Waggonera na Generální konferenci v roce 1888. **4***

JESSIE WAGGONER

K dispozici máme také více než 1800 stran korespondence, rukopisů a kázání Ellen Whiteové týkajících se událostí v Minneapolis, které se nacházejí ve čtyřech svazcích knihy *The Ellen G. White 1888 Materials*. K tomu je přidána kniha *Manuscripts and Memories of Minneapolis* (Rukopisy a paměti z Minneapolis); téměř 600 stran dopisů od různých účastníků týkajících se setkání v roce 1888. Součástí této sbírky jsou i kopie denominačních a novinových zpráv, například

Daily Bulletin Generální konference z roku 1888, deník R. Dewitta Hottela a dva zápisníky W. C. Whitea obsahující poznámky psané během setkání. 5*

Když se podíváme na to, co Jones a Waggoner učili, musíme si především uvědomit, že předkládali biblické nauky ze samotné Bible. **6** Ellen G. White, Rukopis 9, 24. října 1888, „Morning Talk“ (Dopolední zamyšlení) a Rukopis 22, říjen 1889, „Diary Entries“ (Zápisky z deníku); v *1888 Materials*, s. 153, 463. Ellen Whiteová je v jejich přístupu utvrdila, když prohlásila, že "Bible musí být naším měřítkem pro každé učení a kázání", **7** Ellen G. White to Brethren Who Shall Assemble in General Conference (Bratřím, kteří se shromáždí na zasedání Generální konference), Dopis 20, 5. srpna 1888; v *1888 Materials*, str. 44, neboť "jedině ona může poskytnout správné poznání Boží vůle". **8** Ellen G. Whiteová G. I. Butlerovi, Dopis 21, 14. října 1888; v *1888 Materials*, str. 93. Kromě toho "Bible a pouze Bible, uložená v srdci a požehnaná Duchem svatým, může člověka napravit a naprveného jej udržet". **9** Ellen G. Whiteová G. I. Butlerovi a jeho ženě, Dopis 18, 11. prosince 1888; v *1888 Materials*, str. 194. Ellen Whiteová si uvědomovala, že Bible není stagnující, ale "progresivní knihou" **10** Ellen G. White, Rukopis 16, leden 1889, „The Discernment of Truth“ (Rozlišování pravdy); v *1888 Materials*, str. 259, z níž mají být "slavné pravdy" předkládány "Kristovým následovníkům". **11** Ellen G. Whiteová H. Millerovi, Dopis 5, 2. června 1889; v *1888 Materials*, str. 333. Tyto "biblické pravdy spojené s velkým plánem vykoupení" se měly "neustále odkrývat, rozšiřovat a vyvíjet", neboť byly "Božské, stejně jako jejich Autor". **12*** Ellen G. White, Rukopis 27, 13. září 1889, v *1888 Materials*, str. 434.

Tyto Jonesem a Waggonerem prezentované biblické pravdy byly v souladu se zvláštním adventistickým učením. Ellen Whiteová potvrdila následujících sedm hlavních bodů v kontextu poselství z roku 1888: "Uplynutí času v roce 1844...očistění Svatyně, které se odehrává v nebi a které má rozhodující vztah k Božímu lidu na zemi, [také] první a druhé andělské poselství a třetí, které rozvinuje prapor, na němž je napsáno: "Boží přikázání a Ježíšova víra." ... Světlo soboty čtvrtého přikázání [a] to, že bezbožní nejsou nesmrtelní." Ellen Whiteová naznačila, že Jones a Waggoner dali těmto hlavním bodům "nový podnět". **13** Ellen G. White, Rukopis 13, 1889, „Standing by the Landmarks“ (Vedeme v patrnosti hlavní body); v *1888 Materials*, str. 518. Představili je v jiném kontextu – jako "pravdu, jak je v Ježíši. "**14** * *1888 Materials*. Viz příklady na s. 267, 566, 1120, 1126, 1338, 1547. Představovali zejména evangelium - "ospravedlnění z víry a Kristovu spravedlnost" - neboli **hlavní bod** Ježíšovy víry ve vztahu k Zákonu, neboli ruku v ruce s **hlavním bodem** Božích přikázání. To je, jak řekla Ellen Whiteová, "třetí andělské poselství." **15** Ellen G. White, Rukopis 24, prosinec 1888, v *1888 Materials*, s. 211, 217.

Adventisté sedmého dne hlásali "Boží přikázání", ale nehlásali "Ježíšovu víru" jako stejně důležitou. "Mluvili o ní, ale nerozuměli jí". Byla "přehlížena a zacházelo se s ní lhotejně a nedbale" a nezaujímal významné postavení, jaké Bůh zamýšlel. **16** *Tamtéž*, s. 217, 212. Boží zákon je bez "Ježíšovy víry" bezmocný, neboť tato víra "zahrnuje více, než se obecně předpokládá". **17** Ellen G. White, Rukopis 30, červen 1889, v *1888 Materials*, s. 375, 367. Skutečný spor v Minneapolis se tedy týkal samotného plánu spásy.

Ke konci generální konference Waggoner napsal, že jedním z hlavních témat, o nichž se diskutovalo, byl "zákon a evangelium v jejich různých vztazích, které spadají pod obecný pojem ospravedlnění z víry". **18** E. J. Waggoner, "Editorial Correspondence," *Signs of the Times*, 2. listopadu 1888, str. 662, v *Manuscripts and Memories*, str. 413. O několik let později napsala Ellen Whiteová pravděpodobně nejznámější prohlášení týkající se poselství z roku 1888. Zde najdeme důvěryhodné shrnutí konkrétnějších aspektů tohoto vzácného poselství:

Pán ve svém velkém milosrdenství poslal svému lidu prostřednictvím starších Waggonera a Jonese velmi cenné poselství. Toto poselství mělo před světem ještě výrazněji představit vyvýšeného Spasitele, obět' za hříchy celého světa. Představovalo jisté ospravedlnění skrze víru; vyzývalo lid,

aby přijal Kristovu spravedlnost, která se projevuje poslušností vůči všem Božím přikázáním. Mnozí ztratili Ježíše ze zřetele. Potřebovali, aby se jejich zrak zaměřil na jeho Božskou osobu, jeho zásluhy a jeho neměnnou lásku k lidské rodině. Do jeho rukou je svěřena veškerá moc, aby mohl lidem rozdávat bohaté dary a předávat bezmocnému lidu neocenitelný dar vlastní spravedlnosti.

Toto je poselství, které Bůh přikázal předat světu. Je to poselství třetího anděla, které má být hlášáno mocným hlasem a doprovázeno vylitím jeho Ducha v hojnosti.

Vyvýšený Spasitel se objeví... sedící na trůnu, aby rozdával neocenitelná požehnání smlouvy. ... Kristus se za církev přimlouvá nahoře v nebeských nádvořích. ...

Navzdory naší nehodnosti máme mít stále na paměti, že existuje Někdo, kdo může hřích odstranit a hříšníka zachránit. ...

Bůh dal svým služebníkům svědectví, které v jasných a zřetelných liniích představuje pravdu, jak je v Ježíši, což je poselství třetího anděla. ...

Toto ... svědectví ... představuje zákon a evangelium a spojuje je v dokonalý celek. (Viz Římanům 5 a 1. Jan 3:9 Žádný, kdo je narozen z Boha, nečiní hřích, protože v něm zůstává Boží símě; a nemůže hřešit, protože se narodil z Boha. a dále až do konce kapitoly). ...

Poselství, jež dal Pán svému služebníku, má vykonat v srdci a mysli každého člověka právě toto dílo. To je to, co Pán zamýšlí. Věčným životem církve je nade vše milovat Boha a milovat druhé tak, jak milují sami sebe....

Zanedbávejte tuto velkou spásu, kterou jste měli po léta před očima, opovrhujte touto slavnou nabídkou ospravedlnění skrze Kristovu krev a posvěcení skrze očišťující moc Ducha svatého a nezůstanete vám už žádná oběť za hříchy, ale jistě strašné očekávání soudu a ohnivého rozhořčení. 19 Ellen G. Whiteová O. A. Olsenovi, Dopis 57, 1. května 1895; v Testimonies to Ministers, s. 92-98.

Středobodem tohoto poselství byl "vyvýšený Spasitel", a to jak ve své božské, tak i lidské přirozenosti. Představovalo Spasitele jako někoho s "neměnnou láskou", který se chopil iniciativy, aby zachránil celou "lidskou rodinu". Jeho "oběť za hříchy celého světa" vykonala něco pro každého člověka, a pokud bychom ji neopovrhovali a neodmítali ji, vedla by k "jistému ospravedlnění skrze víru". Ti, kdo by tuto opravdovou víru uplatňovali, by "přijali Kristovu spravedlnost", která se "projevuje poslušností vůči všem Božím přikázáním". Toho by bylo dosaženo "neocenitelnými požehnáními smlouvy", nikoliv však staré smlouvy, ale smlouvy nové, v níž je zákon vepsán do srdce. Lidstvo tak již nemusí být v otroctví hříchu, neboť Kristus hřích v těle odsoudil a může "hřích odstranit a hříšníka spasit". Posvěcení tedy není nic jiného než neustálé prožívání ospravedlnění z víry a je jednoznačně součástí spravedlnosti z víry.

Místo strachu z trestu a naděje na odměnu nyní nastupuje nová motivace, neboť nejvyšší motivací je "nade vše milovat Boha a milovat druhé tak, jak milují sami sebe". Stručně řečeno, jedná se o "pravdu, jak je v Ježíši, což je poselství třetího anděla", které spojuje biblickou myšlenku spravedlnosti z víry s jedinečnou pravdou o očištění nebeské Svatyně. Ten, kdo bude mít tuto dobrou zprávu stále na paměti, shledá, že je snadnější být spasen než ztracen.

Právě toto poselství mělo být "hlášáno mocným hlasem" - hlasitým voláním - "a doprovázeno vylitím Božího Ducha v hojnosti" – což je pozdní déšť. **20** *Tamtéž.* Jak ale bylo toto poselství přijato? Nyní se vrátíme ke generální konferenci v roce 1888.

Hlasování a usnesení.

Jak Waggonerovy prezentace během prvního týdne konference pokračovaly, předsudky a odpor se jen prohloubily. Ve čtvrtek 18. října ráno přednesl přednášku na téma "ospravedlnění vírou v Krista". Řekl, že "svoboda v Kristu je vždy svobodou od hříchu a že odloučení se od Krista k nějakému jinému způsobu ospravedlnění vždy přináší otroctví". On i Ellen Whiteová apelovali na bratry, "staré i mladé, aby hledali Boha, odložili ducha všech předsudků a odporu a snažili se dojít k jednotě víry". **21** *General Conference Daily Bulletin*, 19. října 1888, str. 2; v *Manuscripts and Memories*, str. 359.

URIAH SMITH

V pátek 19. října Waggoner porovnal knihu Římanům s knihou Galatským, aby ukázal, že "skutečným předmětem sporu [v Pavlově době] bylo ospravedlnění vírou v Krista". Řekl také, že "smlouva a zaslíbení Abrahamovi jsou smlouvou a zaslíbením nám". Z toho vyplývalo, že se opět odehrává stejný spor, který otrásl církví v Pavlově době. **22*** *General Conference Daily Bulletin*, 19. října 1888, str. 1; v *Manuscripts and Memories*, str. 361. Butler se domníval, že přílišný důraz na evangelium ohrožuje zákon, zatímco Waggoner věřil, že zákon i evangelium jsou ohroženy zákonickým přístupem. Jak to vyjádřil jeden z delegátů: "šlo o spravedlnost z víry proti spravedlnosti ze skutků". **23** L. E. Froom, *Movement of Destiny*, p. 255.

Uriáš Smith dostal příležitost promluvit později během dne a vyjádřil svůj názor, že "list Římanům neobsahoval žádný odkaz na list Galatským". Také se domníval, že ve Waggonerově stanovisku "je nebezpečí". **24** Ron Graybill, "Elder Hottel goes to General Conference", *Ministry*, únor 1988, str. 20; *Manuscripts and Memories*, str. 424.

V sobotu Ellen Whiteová promluvila ke shromážděným o pokroku v křesťanském životě. Zmínila se, jak se lidé vymlouvají, že ve svém životě nepřekonali hřích, ale že Kristus přišel, aby lidi osvobodil. Jeho oběť byla dostatečná k tomu, aby přinesla vítězství: "On přichází a připisuje mi svou spravedlnost ve své dokonalé poslušnosti." Všichni věděli, že je to pravda. Uvedla, že když se konají shromáždění a pravda "působí na mysl, satan předkládá obtíže". Mluvila o "stavu nevíry"

Židů v době, kdy byl Kristus na zemi, a v době Eliáše. Boží lid byl natolik "zatvrzelý", že se nenechal "ohromit pravdou" a nebyl "přístupný vlivům Ducha svatého". Ellen Whiteová pak přiblížila tuto aplikaci vůdčím osobnostem, které seděly před ní:

Zde vám chci říci, jak strašnou věcí je, když Bůh dá světlo a ono působí na vaše srdce a ducha, a vy uděláte to samé, co oni. Pokud nebude přijata Jeho pravda, Bůh Ducha svatého odejme...

V milovaném Božím Synu je přijato celé lidstvo. Jeho dlouhá lidská paže objímá lidský rod, zatímco svou božskou paží se chápe trůnu Věčného a otevírá člověku celé nebe. Brány jsou dnes otevřené. Kristus je v nebeské Svatyni a vaše modlitby mohou stoupat k Otci. Kristus říká: Odejdu-li, pošlu vám Utěšitele, a když máme Ducha svatého, máme všechno. ...

Pak musíme vírou vstoupit do Svatyně s Ním, musíme začít pracovat ve Svatyni našich duší. Musíme se očistit od všeho poskvrnění. 25 Ellen G. White, Rukopis 8, 20. října 1888, „Sabbath Talk“; v 1888 Materials, s. 124-125, 127.

Jak Ellen Whiteová uvedla, cítila, že "Duch Páně spočívá nejen na ní, ale i na lidech". Mnozí po shromáždění svědčili, že to byl nejšťastnější den jejich života. Věděla, že "přítomnost Pána Ježíše byla ve shromáždění", aby požehnala lidem, a že toto "zvláštní zjevení Ducha svatého mělo svůj účel; mělo potlačit pochybnosti, zvrátit vlnu nevíry, která se dostala do srdcí a myslí ohledně sestry Whiteové a díla, které jí Pán dal konat". 26* Ellen G. White, Rukopis 24, prosinec 1888; v 1888 Materials, str. 207. Zvrátilo by toto "období osvěžení" situaci?

V neděli dopoledne měla Ellen Whiteová krátkou pobožnost; jejím tématem byl "Vyvolený lid". Mluvila o "vysokém standardu", ke kterému Bůh povolal svůj lid, a o tom, že jediným způsobem, jak ho dosáhnout, je odvrátit zrak od světa a upřít ho na "nebeské věci". Pouze "díky světlu zářícímu z kříže na Golgotě ... můžeme pochopit něco z úžasného tématu vykoupení". Když Ellen Whiteová hovořila o zákonu a opakovala to, co Waggoner říkal na zasedání dříve, naznačila, že morální zákon nás odkazuje ke Kristu:

Naším úkolem je prokazovat chválu tomu, kdo nás povolal ze tmy do svého podivuhodného světla. Jak to máme dělat? Tím, že světu ukážeme, že jsme lidé dodržující přikázání a žijící v souladu s Božím zákonem. Tím, že nikdy neztratíme ze zřetele jeho dobrotu a lásku a že vše v našem životě podřídíme požadavkům jeho Slova. Tak budeme představiteli Krista a budeme ve svém životě ukazovat přepis jeho charakteru.

"Ale," říká jeden, "myslel jsem, že přikázání jsou jhem otroctví." Jhem otroctví je pouze pro ty, kdo zákon porušují. Pro ty, kdo zákon dodržují, je životem, radostí, pokojem a štěstím. Zákon je zrcadlo, do kterého se můžeme podívat a rozpoznat vady svých povah. Neměli bychom být vděční, že Bůh poskytl prostředky, které nám umožní odhalit naše nedostatky?

Zákon nemá žádnou moc, která by přestupníka zachránila nebo mu odpustila. Co tedy dělá? Přivádí kajícího hříšníka ke Kristu. Pavel prohlašuje: "Já ... jsem vás učil veřejně a dům od domu, svědčil jsem Židům i Řekům o pokání vůči Bohu a o víře v našeho Pána Ježíše Krista" (Sk 20,20.21). Proč kázal pokání? Protože byl přestoupen Boží zákon. Ti, kdo zákon porušili, musí činit pokání. Proč kázal víru v Krista? Protože Kristus je ten, kdo hříšníky vykoupil z trestu zákona. Zákon ukazuje na lék proti hříchu – pokání vůči Bohu a víru v Krista. Divíte se, že se satan chce zákona zbavit? 27 Ellen G. White, Rukopis 17, 21. října 1888; v 1888 Materials, s. 123-131.*

Během odpoledního jednání o zájmech v oblasti vzdělávání bylo navrženo usnesení, že: "V naší škole v Battle Creeku se nesmí vyučovat nic, co by bylo v rozporu s tím, co se vyučovalo v minulosti, nebo co schválil výbor Generální konference." Tímto návrhem se bratři pokusili zabránit Jonesovi a Waggonerovi v tom, aby na Generální konferenci prezentovali nauky, které učili

v minulosti, a také aby jim zabránili v prezentaci nových myšlenek v budoucnosti. **28*** L. E. Froom, *Movement of Destiny*, pp. 253-254

G. I. Butler se na tom podílel, neboť rozšířil zprávu, že pokud se na Healdsburg College budou vyučovat Jonesovy a Waggonerovy názory, rodiče několika studentů pošlou své děti jinam. **29** G. I. Butler Ellen G. Whiteové, 1. října 1888; v *Manuscripts and Memories*, str. 91.

Cílem návrhu také bylo zabránit Jonesovi, aby se svými názory seznámil studenty na Battle Creek College, kde měl podle plánu začít vyučovat první ročník. **30** W. C. White Mary Whiteové, 24. listopadu 1888; v *Manuscripts and Memories*, str. 127.

Na zasedání byla přítomna Ellen Whiteová, která požádala o opětovné přečtení návrhu. Poté se zeptala, zda bylo takové usnesení již někdy navrženo nebo odhlasováno. Odpovědí bylo mlčení. Přitlačila na pilu a zeptala se tajemníka Uriáše Smitha, zda ví o tom, že by se o takové rezoluci někdy uvažovalo na nějakém předchozím shromáždění. Smith se zdál být nejistý. Ellen Whiteová pak poukázala na "nebezpečí bránit Pánovu dílu". Pán jí zjevil, že je to špatné a nebezpečné, a napomenula bratry, aby "se zdrželi hlasování o takovém návrhu". W. C. White v tom viděl "bažení po ortodoxii", a tak proti tomu s matkou tvrdě bojoval, až se jim nakonec podařilo takovému usnesení zabránit". **31** *Tamtéž* a také W. C. White Mary Whiteové, 3. listopadu 1888; v *Manuscripts and Memories*, str. 123. Když Ellen Whiteová později tuto událost popisovala, jasně uvedla, proč je takové hlasování tak nebezpečné:

Prohlásila jsem, že jsem držitelkou akcií a že nemohu dopustit, aby takové usnesení prošlo. Že Božímu lidu má být dáno zvláštní světlo, protože se blíží závěrečné scény dějin této země. Z nebe měl přijít další anděl s poselstvím a celá země měla být ozářena jeho slávou. Je nemožné, abychom my rozhodovali o tom, jak přesně by toto další světlo mělo přijít. Mohlo by přijít velmi nečekaným způsobem, který by se neshodoval s představami, jež si mnozí vytvořili. Není však vůbec nepravděpodobné nebo v rozporu s Božími cestami a skutky, že Bůh posílá svému lidu světlo nečekaným způsobem. Bylo by správné, aby se v naší škole uzavřely všechny cesty, aby tak studenti nemohli mít z tohoto světla užitek? Takového usnesení nebylo zapotřebí. **32** Ellen G. White R. A. Underwoodovi, Dopis 22, 18. ledna 1889; v *1888 Materials*, str. 239.

Rada Ellen Whiteové sled událostí naneštěstí nezastavila. Dokonce i poté, co "věci jasně vyložila", R. A. Underwood "naléhal, aby usnesení vešlo v platnost". **33** *Tamtéž*. Tak se stalo, že se skutečně hlasovalo i přes to, že jim slova z úst Ellen Whiteové stále zněla v uších; jeden muž dokonce hlasoval pro rezoluci oběma rukama. **34*** L. E. Froom, *Movement of Destiny*, str. 254. Ačkoli rezoluce neprošla, tato událost jasně ukázala jednu věc. I když od sobotního shromáždění naplněného Duchem svatým uplynul jen jeden den, mnozí z bratří v Ellen Whiteovou a její svědectví ztratili důvěru: "Jakmile viděli, že sestra Whiteová nesouhlasí se všemi jejich myšlenkami a není v souladu s návrhy a usneseními, o nichž se má hlasovat ... měla pro některé z nich obdržena svědectví stejně malou váhu jako slova, která pronesl Kristus v synagoze k Nazaretským." **35** Ellen G. White, Rukopis 24, prosinec 1888; v *1888 Materials*, str. 207.

Toho večera Ellen Whiteová přednesla své rady ve veřejné přednášce. Mluvila o potřebě přijmout novou "čerstvou manu z nebe" a o potřebě "lásky podobné Kristu", která na konferenci tolik chyběla. Vyslovila se proti "žertování a vtipkování", "zlým řečem" a "zesměšňování" svých bratří. S použitím formulací z 5. kapitoly Zjevení se znovu vyslovila proti dřívějšímu pokusu o přijetí navržené rezoluce; nastal čas, "kdy se skrze Boží posly svitek bude rozbalovat světu":

Nastal čas, kdy se prostřednictvím Božích poslů svitek rozbaluje světu. Učitelé v našich školách by se nikdy neměli nechat svazovat tím, že mají učit jen to, co se učilo dosud. Pryč s takovými omezeními. Existuje Bůh, který má předat poselství, jež má jeho lid vyslovit. ... Evangelium musí být

naplňováno v souladu s poselstvími, která Bůh posílá. To, co Bůh dává svým služebníkům mluvit dnes, by možná nebylo přítomnou pravdou před dvaceti lety, ale je to Boží poselství pro tuto dobu. ...

*Bůh předkládá lidským myslím Jim určené vzácné klenoty pravdy vhodné pro naši dobu. Bůh tyto pravdy vysvobodil od nánosů omylů a zasadil je do správného rámce. ... 36**

Ti, kdo neprohlubují šachtu stále hlouběji do dolu pravdy, nevidí v cenných věcech představených na této konferenci nic krásného. Když se vůle jednou postaví do tvrdohlavého odporu proti předanému světlu, je těžké ustoupit i přes vliv přesvědčivých důkazů, které na této konferenci zazněly. ... Ježíš Kristus byl v každé ložnici, kde jste se bavili. Kolik modliteb z těchto pokojů vystoupalo k nebi? ...

Je dobré si uvědomit, že Kristus je světlem světa a že Zdroj veškerého světla neustále vyzařuje čerstvé paprsky světla. ...

Byla doba, kdy Izrael nemohl zvítězit nad svými nepřáteli. Důvodem byl Achánův hřích. Bůh prohlásil: "Ani já už s vámi nebudu, dokud tu prokletou věc ze svého středu nevyhladíte." Achan se stal obětí prokletí. Bůh je stejný i dnes. Pokud ti, kdo tvrdí, že věří pravdě, pěstují poskvřňující hříchy, spočívá Boží nelibost na církvi a On ji neodstraní, dokud její členové neudělají vše, co je v jejich silách, aby dali najevo svou nenávist k hříchu a své odhodlání jej z církve vyhnat. Bůh je nespokojen s těmi, kdo nazývají zlo dobrem a dobro zlem. Pokud je v církvi dovoleno, aby v ní závist, zlé domněnky a zlé řeči měly místo, je tato církev pod Boží metlou. Bude duchovně nezdravá, dokud nebude od těchto hříchů očištěna, protože do té doby Bůh nemůže zjevit svou moc, aby posílil a povznesl svůj lid a dal mu vítězství. ...

Jak moc každý z nás potřebuje křest Duchem svatým. 37 Ellen G. White, Rukopis 8a, 21. října 1888, v 1888 Materials, s. 133-144.

Ačkoli si Ellen Whiteová nebyla plně vědoma toho, kam až toto zlé mluvení zašlo, viděla už dost na to, aby proti němu vystoupila. Během Waggonerových přednášek docházelo ke značným posměškům. Ačkoli byl Waggoner malého vzrůstu, bylo ho dobře slyšet. Někdo však posměšně zavolal: "Nevidíme tě." Někteří projevovali výraznou "nevraživost" a někteří dokonce "odvrátili hlavu, když viděli, že se Waggoner blíží". To vše mělo Jonesovi a Waggonerovi ublížit, což se také stalo. 38 L. E. Froom, *Movement of Destiny*, s. 244, 245, 260.

G. I. Butler posílal "po drátech z Battle Creeku" zprávy, v nichž bratrům říkal, aby se drželi hlavních bodů, a nabádal je, aby "přivedli lid k rozhodnutí" o sporných bodech, o nichž se diskutovalo. 39 Ellen G. White, Rukopis 13, 1889; v 1888 Materials, str. 516. Když Ellen Whiteová viděla ducha, který se projevoval proti Jonesovi a Waggonerovi a který "se zdál být nakažlivý", její srdce to hluboce zabolelo. Spolu s W. C. Whitem se "co nekusilovněji" snažila, aby se "bratři sloužící v díle" sešli v neobsazené místnosti ke společným modlitbám, ale to se podařilo "jen dvakrát nebo třikrát". Jak však Ellen Whiteová brzy zjistila, v zákulisí se toho dělo ještě více. 40* Ellen G. White, Rukopis 24, prosinec 1888; v 1888 Materials, str. 218.

Nakonec Ellen Whiteová v pondělí brzy ráno celou záležitost sepsala, aby její slova "nebyla zkreslena", a večer je přednesla před velkým počtem "předních odpovědných mužů". Řekla jim, že "slyšela názory staršího E. J. Waggonera poprvé" a že je Bohu nevýslovně vděčná, protože "věděla, že je to poselství pro [tuto] dobu". **"Po celou dobu prezentace svých názorů"** E. J. Waggoner vystupoval ve "správném duchu, v duchu podobném Kristu". Na rozdíl od odpůrců jeho učení se Waggoner "vydal přímým směrem, nezatahoval do toho osobnosti, aby nikoho nezraňoval ani nezesměšňoval. Předkládal toto téma tak, jak se na křesťanského gentlemana sluší, laskavým a zdvořilým způsobem" a nepoužíval "styl debatování". Ellen Whiteová uvedla, že "to uznali

[dokonce] i lidé zastávající opačné názory". **41*** Ellen G. White, Rukopis 24, prosinec 1888; v 1888 *Materials*, s. 219-222, zvýraznění doplněno.

Ellen Whiteová litovala, že se jejího projevu nezúčastnilo mnohem více lidí, protože někteří "začali po jejím projevu vidět věci v jiném světle". Po chvíli hovoření měla příležitost odpovědět na některé otázky, o nichž později napsala:

Tehdy byly položeny otázky. "Sestro Whiteová, myslíte si, že Pán má pro nás jako lid nějaké nové a větší světlo?" Odpověděla jsem: "Zcela jistě. Nejenže si to myslím, ale mohu o tom mluvit s porozuměním. Víím, že nám má být odhalena vzácná pravda, pokud jsme tím lidem, který má obstát v den Boží přípravy."

Pak mi byla položena otázka, zda si nemyslím, že by poté, co bratr Waggoner uvedl své názory na zákon v listu Galatským, bylo lepší nechat tuto záležitost být. Odpověděla jsem: "V žádném případě. Chceme k této otázce slyšet vše z obou stran." Ale prohlásila jsem, že duch, kterého jsem viděla projevoval se na shromáždění, byl nepřiměřený. ...

Zazněla poznámka: "Jestliže naše názory na list Galatským nejsou správné, pak nemáme třetí andělské poselství a naše postoje nejsou správné; naše víra nemá žádný smysl." Řekla jsem: "Bratři, tohle je přesně to, o čem jsem vám říkala. Toto tvrzení není pravdivé. Je extravagantní a přehnané. Pokud bude v diskusi o této otázce proneseno, budu považovat za svou povinnost předložit tuto záležitost všem shromážděným a ať už to budou chtít slyšet nebo ne, řeknu jim, že toto tvrzení není správné. ... Dostal se mezi nás duch farizejství, proti němuž pozvednu svůj hlas, kdekoli se projeví. ..."

*Jeden z bratrů opět řekl: "Možná si myslíš, že by neměl zaznít názor druhé strany." Můj syn Willie a já jsme se rozhodli, že v žádném případě nechceme, aby tato záležitost skončila, ale přejeme si, aby byly předloženy všechny důkazy na obou stranách této otázky, protože chceme, aby byla lidem předložena pravda, biblická pravda. **42** Ellen G. White, Rukopis 24, prosinec 1888; v 1888 *Materials*, s. 221-222.*

Brzy ráno v úterý 23. října bylo svoláno shromáždění, na které nebyla pozvána ani Ellen Whiteová, ani její syn. Byla učiněna prohlášení, že "sestra Whiteová se stavěla proti tomu, aby se diskutovalo o druhé straně otázky"! Někdo sedící na schůzi šel rychle za W. C. Whitem, řekl mu, co se děje, a poradil mu, aby přišel. Když dorazil, bylo to, "co se odehrálo, velmi nešťastně odprezentováno", což "vzbudilo velké sympatie bratrů", kteří si mysleli, že jsou "omezováni a není jim poskytnuta možnost přednést své myšlenky". W. C. White představil téma "ve správném světle" a promluvil jménem své matky, "která si přála zrovna tak ... slyšet vše o druhé straně otázky". Informoval bratry, že "to takto prezentovala předchozího večera na poradě kazatelů". **43** *Tamtéž.*

Později toho dne ráno měl promluvit J. H. Morrison, předseda konference v Iowě, a vynikající řečník, který zastával na problém v listu Galatským jiný názor než Waggoner. Byl vybrán bratry z Generální konference, aby vyvrátil Waggonerův názor a obhájil tradiční většinový pohled na zákon v listu Galatským. Těsně předtím, než Morrison vstal, aby promluvil před "smíšeným shromážděním" v zaplněném sboru v Minneapolis, požádal o svolení k promluvě R. M. Kilgore. Mluvil "rozhodně a nekvalifikovaně", "znovu a znovu prohlašoval, že velmi lituje vznesení této otázky" o "zákonu v listu Galatským" a "spravedlnosti z víry", když je starší Butler "nemocný a nemůže být přítomen, aby tuto záležitost řídil". S "důrazem prohlásil, že je to zbabělé" zabývat se touto otázkou, když ten, kdo je "nejlépe připraven ji zvládnout", "není přítomen". **44** *Tamtéž.* Kilgore tvrdil, že "takovou příležitost", jakou dostal E. J. Waggoner, jemuž bylo umožněno prezentovat své nové názory, "jiní nikdy nedostali". **45** W. C. White, "Notes Taken at Minneapolis" (Poznámky z Minneapolis), v *Manuscripts and Memories*, str. 424. Poté Kilgore podal návrh, aby

"diskuse na téma Spravedlnost z víry" byla přerušena, dokud nebude přítomen Butler. **46*** R. T. Nash Generální konferenci ASD, 25. června 1955, „The Minneapolis Conference: And the Issues Concerning the Presentation of the Message of Righteousness by Faith: An Eyewitness Account“ (Konference v Minneapolis: A otázky týkající se prezentace poselství o spravedlnosti z víry: Vyprávění očitého svědka), v *Manuscripts and Memories*, str. 354, dále označeno jen jako „An Eyewitness Account“ (Vyprávění očitého svědka).

Uriáš Smith ho ihned následoval a pronesl "poznámky stejného typu", které byly "všechny propočítány tak, aby vzbudily sympatie" k jejich postoji. **47** Ellen G. White, Rukopis 24, prosinec 1888, v *1888 Materials*, str. 221. Takto mluvil ještě několik dalších let, přičemž tvrdil, že s třemi čtvrtinami toho, co bratr Waggoner předkládá, plně souhlasí", **48** W. C. White, "Notes Taken at Minneapolis" (Poznámky z Minneapolis), v *Manuscripts and Memories*, str. 424; a mohl by se z Waggonerových prezentací doopravdy těšit "z první ruky", **49** Uriáš Smith Ellen G. Whiteové, 17. února 1889, v *Manuscripts and Memories*, str. 154; kdyby si nemyslel, že v pozadí bylo skryto něco, co (pozn. překl.: Waggoner) dosud nepředložil a co (pozn. překl.: Smith) považoval za chybné. **50** A. T. Jones bratru Holmesovi, 12. května 1921, v *Manuscripts and Memories*, str. 329.

Na to Ellen Whiteová, která seděla na pódiu, vstala, a řekla: "Bratři, toto je Pánovo dílo. Chce Pán, aby Jeho dílo čekalo na staršího Butlera? Pán chce, aby Jeho dílo šlo kupředu a nečekalo na žádného člověka." Na to nezazněla žádná odpověď. **51*** R. T. Nash, "An Eyewitness Account" (Vyprávění očitého svědka), 25. června 1955, v *Manuscripts and Memories*, str. 354

Ellen Whiteová byla "překvapena" a "ohromena" tím, co toho rána slyšela. Žádná slova nedokázala "vyjádřit tíhu a úzkost" jejího nitra. Během pobytu v Evropě jí byla předložena "budoucí zkušenost" církve adventistů "v obrazech a symbolech, ale vysvětlení" se jí dostalo až později a ona poznala, že se tyto věci naplňují přímo před jejíma očima. Neměla "v této věci jedinou pochybnost nebo otázku", protože "poznala světlo, které jí bylo předloženo" Jonesem a Waggonerem "v jasných a zřetelných liniích". O jedné věci však pochybovala: "Poprvé jsem začala považovat za možné, že přeci jen **nemáme** správný pohled na zákon v listu Galatským, protože pravda pro svou podporu nepotřebuje žádného takového ducha". **52** Ellen G. White, Rukopis 24, prosinec 1888, v *1888 Materials*, s. 221-223, zvýraznění doplněno.

Tím však tlak na oficiální hlasování o tématu zákona v listu Galatským a spravedlnosti z víry, které bylo základním tématem, neskončil. Ellen Whiteová prohlásila, že ona a W. C. White "museli v každém okamžiku dávat pozor, aby nebyly učiněny kroky a přijata usnesení, která by se ukázala jako škodlivá pro budoucí dílo". Zdálo se, že satan má moc bránit jejímu dílu v "ohromující míře", a přesto mohla říci: "Třesu se při pomyslení, co by se na tomto setkání stalo, kdybychom tu nebyli." **53*** Ellen G. White Mary Whiteové, Dopis 82, 4. listopadu 1888, v *1888 Materials*, s. 182, 184.

Ke konci konference se Ellen Whiteová opět vyslovila proti tomu, aby se tato záležitost řešila hlasováním:

Někteří si přejí, aby bylo okamžitě rozhodnuto, jaký je správný názor na diskutovaný bod. Protože by to staršího B[utlera] potěšilo, doporučuje se, aby tato otázka byla vyřešena ihned. Je ale mysl lidí na takové rozhodnutí připravena? Nemohla bych tento postup schválit. ... Dokud jsou takto rozrušení, nejsou připraveni učinit spolehlivé rozhodnutí. ...

Zprávy, které přicházejí od vašeho prezidenta v Battle Creeku, vás mají vyburcovat k unáhleným rozhodnutím a k zaujímání rozhodných postojů, ale před tím vás varuji. Nyní nejste klidní; je mnoho těch, kteří nevědí, čemu věří. Je nebezpečné činit rozhodnutí v jakémkoli sporném bodě, aniž bychom nezaújatě zvážili všechny strany této otázky. Pocity rozrušení povedou k unáhleným krokům. ...

Není moudré, aby se některý z těchto mladých mužů zavazoval k rozhodnutí na tomto setkání, kde je na pořadu dne opozice spíše než důkladné prošetření. **54** Ellen G. White, Rukopis 15, listopad 1888, v *1888 Materials*, s. 164, 165, 170.

O rok později Ellen Whiteová hovořila o nebezpečí, které by tato usnesení představovala pro "Boží dílo", pokud by byla přijata: "Před rokem [tedy v roce 1888] byly na konferenci předloženy k přijetí rezoluce, které by, kdyby byly všechny přijaty, ohrožovaly Boží dílo. Některé rezoluce, které nikdy neměly získat souhlas Konference, byly prosazeny mladými a nezkušenými. ... Kdyby některé rezoluce, které byly přijaty, nebyly vůbec navrženy, bylo by to lepší, protože ti, kdo je předložili, se nacházeli v temnotě, a nikoliv ve světle." **55** Ellen G. White, Rukopis 6, 4. listopadu 1889, „Issues at the Gen. Con. of 1889“ (Otázky na GK 1889); v *1888 Materials*, str. 472.

Na zasedání Generální konference v roce 1893 hovořil A. T. Jones o slavnostních událostech z roku 1888, kdy se "tříkrát přímo snažili" ti, kdo tvrdili, že stojí na straně hlavních bodů, přehlasovat poselství seslané Bohem. Tyto snahy nebyly úspěšné z toho důvodu, že anděl Páně promlouvající skrze Ellen Whiteovou řekl: "Nedělejte to!:"

Některé z těch, kteří se tehdy [na shromáždění v Minneapolis] proti tomu [poselství o Kristově spravedlnosti] tak otevřeně postavili a při hlasování proti němu zdvihli ruku, jsem od té doby slyšela říkat "amen" k výrokům, které byly tak jasně a rozhodně papežské, jak je umí vyslovit jen sama papežská církev. ...

Zda je vyznání víry sepsáno písemně, nebo zda je to něčí nápad, který chce schválit hlasováním na Generální konferenci, v tom není rozdíl. ... A jsou zde lidé, kteří si pamatují dobu před čtyřmi lety; a místo – Minneapolis – kdy byly učiněny tři přímé pokusy, aby se něco takového uskutečnilo vůči poselství třetího anděla hlasováním na Generální konferenci. Co někdo věřil – stanovte to jako hlavní body a pak hlasujte, že se budete těchto hlavních bodů držet, ať už víte, co představují či nikoli; a pak jděte a souhlase s dodržováním Božích přikázání a spoustou dalších věcí, které se chystáte dělat – a to mělo být vydáváno za ospravedlnění z víry. Nebylo nám tehdy řečeno, že Boží anděl řekl: "Nedělejte tento krok, protože netušíte, co obnáší"? "Nemám prostor vám říci, co obnáší, ale anděl řekl: „Nedělejte to“. Obsahovalo papežství. To se nám Pán snažil říci, přimět nás, abychom to pochopili. **56*** A. T. Jones, "The Third Angel's Message No. 11" and "The Third Angel's Message No. 12", General Conference Daily Bulletin, 13. a 14. února 1893, s. 244, 265.

Tak se stalo, že Pán použil Ellen Whiteovou jako jednotlivce, aby zabránil hlasování o oficiálním odmítnutí poselství, které před více než sto lety poslal Církvi adventistů sedmého dne. Bylo to právě ono poselství, které mělo být "hlásáno mocným hlasem a provázeno vylitím [Božího] Ducha v hojnosti" - hlasité volání a pozdní déšť. **57** Ellen G. White, *Testimonies to Ministers*, str. 92.

Jediným důvodem, proč návrhy a hlasování neprošly a nebyly ani **zaznamenány**, je ten, že Ellen Whiteová to moudře zakázala. Přestože žádná z těchto příhod nebyla zmíněna v *Review and Herald* ani v *General Conference Daily Bulletin*, je zřejmé, že někteří z delegátů měli v úmyslu o odmítnutích hlasovat. **58***

V důsledku tohoto jejího postoje však bratři "ztratili důvěru v sestru Whiteovou". "Nesouhlasila se všemi jejich myšlenkami a nesouhlasila s návrhy a usneseními, o nichž se mělo hlasovat". Vyslovila se proti jejich způsobu "zacházení s ... A. T. Jonsem a E. J. Waggonerem." Tvrdila, že názory Jonese a Waggonera "slyšela poprvé" a mohla na ně "reagovat celým svým srdcem". Kvůli tomu všemu si bratři mysleli, že byla "ovlivněna" a "změnila se", a proto jí "nevěřili". **59** Ellen G. Whiteová W. M. Healymu, Dopis 7, 9. prosince 1888, v *1888 Materials*, str. 186. Je smutné, že právě ti, kteří tvrdili, že Jonesovo a Waggonerovo poselství "zboří důvěru" ve svědectví, sami učinili „svědectví Božího

Ducha bezvýznamným.“ 60 G. I. Butler Ellen G. Whiteové, 1. října 1888, v *Manuscripts and Memories*, str. 89. 61 Ellen G. White, Rukpois 24, prosinec 1888, v *1888 Materials*, str. 224. Když si Ellen Whiteová ono úterý v říjnu 1888 uvědomila, v jakém stavu se věci v Minneapolis nacházejí, měla v úmyslu odejít, ale Pán pro ni měl ještě další úkol. Měla zůstat stát na svém místě.

KAPITOLA 4. POZNÁMKY NA ZÁVĚR

1. Norval F. Pease, "The Truth as it is in Jesus: The 1888 General Conference Session" (Pravda, jak je v Ježíši: Zasedání Generální konference v roce 1888), *Adventist Heritage*, jaro 1985, s. 5-6.

2. Viz: Ron Graybill, „Elder Hottel goes to General Conference,“ *Ministry*, únor 1988, s. 19-21; Clinton Wahlen, "What Did E. J. Waggoner Say at Minneapolis?" (Co řekl E. J. Waggoner v Minneapolisu?) *Adventist Heritage*, zima 1988, s. 22-37 (tento článek je převzat z Wahlenovy magisterské práce; viz pozn. 5); L. E. Froom, *Movement of Destiny*, str. 243.

3. Někteří se snažili naznačit, že "nejcennějším poselstvím" je to, které bylo předáno pouze v roce 1888; naznačovali, že dokonce "pro Ellen Whiteovou je poselství z roku 1888 spíše poselstvím z roku 1888, než poselstvím z roku 1893 nebo 1895." (George R. Knight, *A User-Friendly Guide to the 1888 Message*, s. 165-166). Podle Roye Adamse je skutečnost, že nemáme k dispozici přesný přepis jejich vystoupení v Minneapolis, "jednou z nejlepších věcí, které se poselství z roku 1888 přihodily". A navíc si "nemůžeme být jisti tím, co přesně bylo obsaženo v souhlasu Ellen Whiteové" s Jonesem a Waggonerem (*The Nature of Christ* (Kristova přirozenost), s. 31-32). Očekává se od nás, že z těchto tvrzení vyvodíme závěr, že se pochvala Ellen Whiteové týkala pouze toho, co Jones a Waggoner v Minneapolis představili, tedy poselství, kterým si nemůžeme být jisti. Skutečnost je však taková, že o obsahu poselství máme mnoho dobrých důkazů.

4. L. E. Froom je hlavním šířitelem myšlenky, že Waggonerovy přednášky z roku 1888 byly zapsány těsnopisem, a to na základě dopisů získaných od Jessie F. Moser-Waggonerové, které to uvádějí. Podle Frooma byly Jessiiny těsnopisné poznámky studií E. J. Waggonera upraveny a vytištěny v knižní podobě. Froom uvádí knihy *The Gospel in Creation* (1893-1894) a *The Glad Tidings* (1900) se seznamem knih, které vznikly na základě těchto přepsaných poznámek (Jessie Waggonerová L. E. Froomovi, 16. dubna 1930; v *Movement of Destiny*, s. 189, 200-201).

Musíme si však uvědomit, že ačkoli se Waggonerovo základní chápání listů Galatským a Římanům, smluv, lidské a božské podstaty Krista a základní téma jeho chápání spravedlnosti z víry podstatně nezměnilo, v roce 1900 již byly některé detaily těchto témat zcela určitě ovlivněny jeho panenteistickými náhledy. Není tedy zcela správné tvrdit, že jeho pozdější knihy **přesně** odrážejí koncepty, které prezentoval v Minneapolis. Musíme si také uvědomit, že Froomova hlavní teze v knize *Movement of Destiny* (Hnutí osudu) se snažila dokázat, že jedno z **hlavních** Waggonerových témat v Minneapolis se týkalo Kristových božských atributů (*Tamtéž*). Jessie F. Moser-Waggonerová, manželka E. J. Waggonera, byla korespondenční tajemnicí Mezinárodního sdružení sobotních škol a účastnila se generální konference v roce 1888. Kromě toho, že zapisovala těsnopisem prezentace E. J. Waggonera, vedla v úterý 23. října také neformální přednášku: "How to Study the Lesson" - Jak studovat lekci. (*General Conference Daily Bulletin*, 24. října 1888 s. 2-3; v *Manuscripts and Memories*, s. 373-374).

5. Nejlepší shrnutí sledu událostí a obsahu Waggonerova poselství v Minneapolis najdete v: Clinton Wahlen, *Selected Aspects of Ellet J. Waggoner's Eschatology and Their Relation to His Understanding of Righteousness by Faith, 1882-1895* (Vybrané aspekty eschatologie Elleta J. Waggonera a jejich vztah k jeho chápání spravedlnosti z víry, 1882-1895); a Paul E. Penno, *Calvary at Sinai: The Law and Covenants in Seventh-Day Adventist History* (Golgota/Kalvárie na Sinaji:

Zákon a smlouvy v dějinách adventistů sedmého dne). George Knight uvádí, že "*Manuscripts and Memories* obsahují pouze malé procento existujících dokumentů, které na ona setkání vrhají světlo" (*A User-Friendly Guide to the 1888 Message*, str. 53). Možná by jich mělo být zveřejněno více.

6. Ellen G. White, Rukopis 9, 24. října 1888, "Morning Talk" (Dopolední zamyšlení), a Rukopis 22, říjen 1889, "Diary Entries" (Zápisy z deníku); v *1888 Materials*, s. 153, 463.

7. Ellen G. White to Brethren Who Shall Assemble in General Conference (Bratřím, kteří se shromáždí na zasedání Generální konference), Dopis 20, 5. srpna 1888; v *1888 Materials*, str. 44.

8. Ellen G. Whiteová G. I. Butlerovi, Dopis 21, 14. října 1888; v *1888 Materials*, str. 93.

9. Ellen G. Whiteová G. I. Butlerovi a manželce, Dopis 18, 11. prosince 1888; v *1888 Materials*, str. 194.

10. Ellen G. White, Rukopis 16, leden 1889, „The Discernment of Truth“ (Rozlišování pravdy); v *1888 Materials*, str. 259.

11. Ellen G. Whiteová H. Millerovi, Dopis 5, 2. června 1889; v *1888 Materials*, str. 333.

12. Ellen G. White, Rukopis 27, 13. září 1889; v *1888 Materials*, str. 434. Ti, kteří se postavili proti Jonesovi a Waggonerovi, tak naneštěstí činili na základě svého chápání biblických pravd, které podle nich bylo třeba hájit. Ellen Whiteová viděla, že lidé mohou "špatně pochopit nejen svědectví, ale i samotnou Bibli", což je vede k "odsuzování druhých a vynášení soudů nad svými bratry". To bylo podle ní způsobeno "duchem farizejství", který se do církve dostal (*1888 Materials*, str. 312). Muži, kteří sami sebe vycvičili v řečnění, byli v "neustálém nebezpečí, že budou s Božím slovem zacházet lživě". "Měnili význam Božího slova" tím, že citovali "polovinu věty", aby "odpovídala jejich předem daným představám". (*1888 Materials*, s. 167, 573). George Knight dobře popisuje výzvu Ellen Whiteové k většímu studiu Bible a její podporu Jonese a Waggonera v tomto ohledu (*A User-Friendly Guide to the 1888 Message*, s. 60-62). Odsuzuje však ty, kteří přijímají jejich poselství založené na Bibli, a tvrdí, že právě čtení "Bible očima Jonese a Waggonera" je "nebezpečným omylem". Kromě toho, pokračuje Knight, Ellen Whiteová "podporovala oba muže, protože vedli adventismus zpět ke Kristu a Bibli, nikoli proto, že by měli poslední slovo v teologii nebo dokonce měli teologii, se kterou plně souhlasila" (*tamtéž*, s. 79, 179). Musíme souhlasit s tím, že Jones a Waggoner nebyli neomylní. Ale proč by Bůh posílal to "nejcennější poselství", které vede adventisty zpět ke Kristu a Bibli, kdyby zároveň poslované, které poslal, měli nebezpečné teologické problémy, s nimiž Ellen Whiteová nesouhlasila? Přesně to namítali také všichni ti, kteří se před více než 120 lety postavili proti Jonesovi a Waggonerovi. Nepostavili se proti Jonesovi a Waggonerovi proto, že by vedli adventismus zpět ke "Kristu a Bibli"; tvrdili, že v to vše již věří. Odmítali "světlo seslané Bohem, protože se [neshodovalo] s jejich představami." (*1888 Materials*, str. 226).

13. Ellen G. White, Rukopis 13, nedatováno 1889, "Standing by the Landmarks" (Vedeme v patrnosti hlavní body); v *1888 Materials*, str. 518.

14. Ellen Whiteová mnohokrát použila výraz "pravda, jak je v Ježíši", aby popsala poselství z roku 1888. V *1888 Materials* je tento termín zmíněn dvačtyřicetkrát. Viz následující příklady: s. 267, 566, 1120, 1126, 1338, 1547.

15. Ellen G. White, Rukopis 24, prosinec 1888; v *1888 Materials*, s. 211, 217.

16. *Tamtéž*, s. 217, 212.

17. Ellen G. White, Rukopis 30, červen 1889; v *1888 Materials*, s. 375, 367.
18. E. J. Waggoner, "Editorial Correspondence", *Signs of the Times*, 2. listopadu 1888, str. 662; v *Manuscripts and Memories*, str. 413.
19. Ellen G. Whiteová O. A. Olsenovi, Dopis 57, 1. května 1895; v *Testimonies to Ministers*, s. 92-98.
20. *Tamtéž*. Podrobnější pohled na deset konkrétních pravd poselství z roku 1888 najdete v příloze A.
21. *General Conference Daily Bulletin*, 19. října 1888, str. 2; v *Manuscripts and Memories*, str. 359.
22. *General Conference Daily Bulletin*, 21. října 1888, str. 1; v *Manuscripts and Memories*, str. 361. Paul Penno správně uvádí: "To je potřeba stále zdůrazňovat. Poselství E. J. Waggonera o spravedlnosti z víry bylo vybudováno v souvislosti s tímto chápáním zákona a smluv. Nepochopit, zlehčit nebo odmítnout jakýkoli aspekt této trojice by znamenalo poselství z roku 1888 zkreslit. Zákon v listu Galatským sice nikdy nebude hlavním bodem, ale pro pochopení Božího plánu spasení ve vztahu k věčnosti byl klíčový." (*Calvary at Sinai*, str. 114).
23. L. E. Froom, *Movement of Destiny*, str. 255.
24. Ron Graybill, "Elder Hottel goes to General Conference", *Ministry*, únor 1988, str. 20; a *Manuscripts and Memories*, str. 424.
25. Ellen G. White, Rukopis 8, 20. října 1888, "Sabbath Talk"; v *1888 Materials*, s. 124-125, 127.
26. Ellen G. White, Rukopis 24, prosinec 1888; v *1888 Materials*, str. 207. Ellen Whiteová uvedla, že její "srdce potěšilo, když slyšela svědectví, která byla vydána po sobotní diskuzi. Tato svědectví se netýkala řečníka, ale světla a pravdy" (Rukopis 8a, 21. října 1888, "Talk to Ministers"; v *1888 Materials*, str. 143).
27. Ellen G. White, Rukopis 17, 21. října 1888; v *1888 Materials*, s. 123-131. Právě takové komentáře ukazují, že Ellen Whiteová podporovala Waggonerovy prezentace o "zákonu a evangeliu". Shrnutí Waggonerovy devítidílné série viz: Paul Penno, *Calvary at Sinai*, s. 106-114.
28. L. E. Froom, *Movement of Destiny*, s. 253-254. Můžeme se právem ptát, zda toto usnesení nebylo navrženo částečně proto, že Ellen Whiteová zjevně hovořila v pojmech, které podporovaly Waggonerovy postoje.
29. G. I. Butler Ellen G. Whiteové, 1. října 1888: v *Manuscripts and Memories*, str. 91.
30. W. C. White Mary Whiteové, 24. listopadu 1888; v *Manuscripts and Memories*, str. 127; a L. E. Froom, *Movement of Destiny*, s. 253-254.
31. *Tamtéž* a W. C. White Mary Whiteové, 3. listopadu 1888; v *Manuscripts and Memories*, str. 123.
32. Ellen G. Whiteová R. A. Underwoodovi, Dopis 22, 18. ledna 1889; v *1888 Materials*, str. 239.
33. *Tamtéž*.

34. L. E. Froom, *Movement of Destiny*, s. 254. Tato navrhovaná rezoluce v *Bulletinu Generální konference* ani v *Review and Herald* nebyla zmíněna. Nelze se tedy spolehnout na to, zda se o ní vůbec hlasovalo. Ellen Whiteová proti takové rezoluci protestovala, protože jí bylo ukázáno "mnoho věcí", ale "v danou chvíli je nemohla konferenci předložit, protože na to nebyli připraveni" (Rukopis 5, 1890, "Results of Studying Harmful Textbooks"; v *Manuscript Releases*, vol. 19, str. 74). Pokud by bylo takové opatření přijato, znamenalo by to, že v učebnách Battle Creek College se dosud nevyučovalo nic jiného než pravda, ale tak tomu nebylo. O čtyři roky dříve sám G. I. Butler učil omylům a nesprávným náhledům, pokud jde o "rozdíly ve stupních" inspirace v Písmu. V *Review* dokonce publikoval sérii deseti článků (od 15. ledna do 3. června 1884), v nichž vynášel soudy nad Božím slovem, "přičemž některé věci vybíral jako inspirované a jiné diskreditoval jako neinspirované". Ellen Whiteové bylo ukázáno, jaká nevěra a skepse by z toho vznikla, kdyby se se svědectvími zacházelo "stejným způsobem." (Ellen G. Whiteová R. A. Underwoodovi, Dopis 22, 18. ledna 1889; v *1888 Materials*, s. 238-239).

35. Ellen G. White, Rukopis 24, prosinec 1888; v *1888 Materials*, str. 207.

36. Po mnoho let byla prosazována myšlenka, že poselství z roku 1888 se nijak nelišilo od poselství reformátorů – šlo jen o základní křesťanství. L. H. Christian prohlásil: "Jaké bylo učení o spravedlnosti z víry, které se stalo hlavním motorem velkého probuzení adventistů [1888], jak je učila a zdůrazňovala paní Whiteová a další? Bylo to stejné učení, kterému učili Luther, Wesley a další Boží služebníci" (*The Fruitage of Spiritual Gifts* [1947], s. 239).

A. W. Spalding komentoval: "Největší událostí osmdesátých let [19. století] ve zkušenosti adventistů sedmého dne bylo obnovení, respektive znovu potvrzení a nové uvědomění si jejich víry v základní učení křesťanství" (Captains of the Host [1949] s. 583).

A. L. White prohlásil: "Hodnocení poselství o spravedlnosti z víry, jak bylo prezentováno v roce 1888, jako poselství vyzrálejšího, rozvinutějšího a praktičtějšího, než jak jej kázali průkopníci tohoto poselství nebo dokonce apoštol Pavel, nemělo oporu a zdaleka nebylo přesné." (*A Further Appraisal of the Manuscript "1888 Re-examined"* [General Conference Report, 1958] str. 2).

N. F. Pease: "Kde se v roce 1888 a v předchozích letech nacházelo učení o ospravedlnění z víry? Ve vyznáních víry tehdejších protestantských církví. ... Tytéž církve, které odmítaly adventní poselství a Boží zákon, zastávaly, alespoň formálně, učení o ospravedlnění z víry" (*By Faith Alone* [1962], s. 138-139).

Leroy Froom, klíčový hráč v *Questions on Doctrine* (Otázky o doktríně) a hnací síla setkání s kalvinisty Barnhousem a Martinem, k tomu řekl toto: "Nebyli jsme si příliš dobře vědomi těchto paralelních duchovních hnutí – organizací a lidí mimo adventní hnutí -, **která mají stejné obecné břemeno a důraz a které vznikly přibližně ve stejné době.** ... Podnět zjevně přišel ze stejného Zdroje. A časově téma ospravedlnění z víry vyvrcholilo v roce 1888. Například proslulé konference v britském Keswicku byly založeny s cílem "podporovat praktickou svatost". ... V závěrečných desetiletích devatenáctého a prvních desetiletích dvacátého století by se dalo snadno vyjmenovat asi padesát mužů ... kdy všichni měli podobný názor" (*Movement of Destiny* [1971], s. 319, 320; zachováno původní zvýraznění).

Desmond Ford byl v tomto bodě neoblomný: "[Otázka:] Někteří tvrdili, že teologie kazatelů E. J. Waggonera a A. T. Jonese z devatenáctého století byla pokrokem oproti reformační teologii. Souhlasíte s tím? ... [Odpověď:] Kazatelé Waggoner a Jones na slavné konferenci v Minneapolis v roce 1888 měli první záblesky světla, které ozářilo římský svět v prvním století, Evropu v šestnáctém, ... Bohužel ani jeden z nich neměl jasno v dalších důležitých bodech, jako je například rozdíl mezi ospravedlněním a posvěcením." (*Australian Signs of the Times*, únor 1978, str. 30).

Robert Brinsmead sleduje stejný myšlenkový směr: "V určitých zvláštních obdobích naší historie se evangelium snažilo proniknout do adventistického společenství. Jedním takovým obdobím byl rok 1888.... Waggoner měl pro společenství adventistů světlo ohledně ospravedlnění. Mezi protestantskými učenici jeho doby se ale dal najít lepší materiál o ospravedlnění z víry" (*Judged by the Gospel: A Review of Adventism* [1980], s. 14-15).

David McMahon opakuje stejné myšlenky: "E. J. Waggoner do roku 1886 plně neobnovil protestantské poselství o ospravedlnění z víry. Tím spíše neobnovil Pavlovo poselství o ospravedlnění. ... Jestliže si Bůh použil Waggonera, aby církvi přinesl světlo evangelia, pak Bůh na společenství adventistů nesvítí ani plnou září nedokonalého reformačního světla. Kdo srovná Waggonerovo rané tápání po evangeliu s jasným učením o ospravedlnění, které předložili nejlepší protestantští učenici devatenáctého století, bude překvapen" (*The Myth and the Man* [1979], str. 63).

George Knight prosazoval stejný názor v mnoha svých knihách: **"Genialita jejich poselství z roku 1888 spočívala v tom, že spojili dvě poloviny Zjevení 14:12. Nejenže učili Božím přikázáním, ale hlásali i učení o víře, kterou hlásali kazatelé hnutí svatosti. Z pohledu Ellen Whiteové tedy význam poselství z roku 1888 nespočíval v nějakém zvláštním adventistickém učení o ospravedlnění z víry, které vypracovali Jones a Waggoner. Spíše šlo o opětovné sjednocení adventismu se základními křesťanskými názory na spasení."** (*A User – Friendly Guide to the 1888 Message* [1998], s. 108-109; zachováno původní zvýraznění).

Zatímco dřívejší výše zmínění autoři zřejmě zaujímalí svůj postoj především z motivace bránit církve před nařčením, že poselství bylo odmítnuto, zdá se, že pozdější autoři zaujmají svůj postoj především z důvodu prosazování kalvinistické reformace nebo evangelikálního evangelia. Jiní však rozpoznali v poselství z roku 1888 něco víc: "Hluboké sjednocení [zákona a milosti] ... bylo pozoruhodným příspěvkem [Ellen Whiteové] ke krizi z roku 1888 ohledně spasení z víry. Dále její poselství jasně ukazují, že toto 'vzácné poselství' nebylo pouhým obnovením důrazu ze šestnáctého století ani vypůjčením metodistického akcentu ze století devatenáctého. ... V důrazu z roku 1888 bylo dále vytvořeno spojení mezi výsledky osobního uplatnění spasení vírou a závěrečným Kristovým dílem v Nejsvětější svatyni. ... 'Zjevení Kristovy spravedlnosti' z roku 1888 bylo pouze 'počátkem světla anděla, jehož sláva naplní celou zemi' (Zj 18,4)" (Herbert E. Douglass, *Messenger of the Lord*, [1998], s. 197, 198). Douglass nadále oponuje tvrzením moderních církevních historiků, když uvádí: "Dalším souběžným nedostatkem byla neochota revidovat teologickou okliku, k níž došlo [od 50. let 20. století], když denominační publikace a učené skupiny vyslovily názor, že klíčovým přínosem Generální konference z roku 1888 bylo uznání, že adventisté konečně obnovili takzvaný důraz protestantských reformátorů ohledně 'spravedlnosti z víry'. Nic nemůže být vzdálenější pravdě! Tento způsob uvažování, ať už je vyučován nebo kázán kdekoli, působí jako jed a otráví každé opravdové studium této pozoruhodné konference. Dále zamyká dveře tomu, co Ellen Whiteová nazvala 'nejcennějším poselstvím' - poselstvím, které by připravilo lid na proměnění. Jednoho dne budou tyto dveře odemčeny." (*A Fork in the Road*, [Coldwater, MI: Remnant Publications, Inc., 2008], str. 85).

Clinton Wahlen reaguje na tvrzení Davida McMahona, že Waggonerova teologie nebyla ničím jiným než pokusem o vzkříšení reformačního evangelia (jak to interpretují moderní teologové): "Navíc pokusy vysledovat teologii EJW k reformačním postavám, jako byl Luther, rovněž nemají hmatatelnou oporu" (op. cit., s. 63). Podobně se k poselství z roku 1888 vyjádřili i Robert Wieland & Donald Short: "Spravedlnost z víry od roku 1844 je 'třetí andělské poselství v pravdě'. Je tedy větší než to, čemu učili reformátoři a co dnes chápou ostatní církve. Je to poselství o hojné milosti, které je v souladu s jedinečnou adventistickou pravdou o očištění nebeské Svatyně, což je dílo podmíněné úplným očištěním srdcí Božího lidu zde na zemi" (*1888 Re-Examined*, [1987], s. iv). Ellen Whiteová to jasně vyjádřila ještě před konferencí v Minneapolis, a to ve svém nejnovějším

vydání *The Great Controversy* (Velkého sporu): "V Lutherových dnech existovala přítomná pravda – pravda, která měla v té době zvláštní význam; také dnes je zde přítomná pravda pro církev. ... Ale pravda je dnes pro většinu lidí stejně nežádoucí, jako byla v době papeženců, kteří se postavili proti Lutherovi" (s. 143-144, vydání z roku 1888). Je sice pravda, že apoštolové a reformátoři 16. století položili základy, na nichž stojí poselství z roku 1888, ale samotné adventní poselství – představující poselství o druhém příchodu a hodině soudu – bylo poselstvím, které Pavel a reformátoři "nehlásali" (*tamtéž*, s. 356). Nejen, že adventní poselství mělo přinést pravdy, které nikdy předtím nebyly kázány, ale bylo Božím záměrem, aby "velké pravdy, které ode dne Letnic ležely nevyslyšeny a neviděny, zazářily z Božího slova ve své původní čistotě" (Ellen G. White, *Fundamentals of Christian Education* (Základy křesťanské výchovy), s. 473). Poselství z roku 1888 se tedy skládalo jak ze "současné pravdy" - té, kterou Pavel a reformátoři nekázali a kterou Bůh neposlal ani "o dvacet let" dříve -, tak ze "znovuobjevené" pravdy; té, kterou ode dne Letnic nebylo vidět ani slyšet. Oba tyto aspekty poselství z roku 1888 vycházely z poselství reformátorů, avšak znamenaly mnohem více. Smutnou skutečností je, že ti, kdo odmítali současné poselství pravdy, které Pán poslal prostřednictvím Jonese a Waggonera, odmítali také základní pravdy, kterým učili Pavel a reformátoři, stejně jako to činí ti, kdo se nás dnes snaží přivést zpět k pokřivenému reformačnímu evangeliumu.

37. Ellen G. White, Rukopis 8a, 21. října 1888; v *1888 Materials*, s. 133-144.

38. L. E. Froom, *Movement of Destiny*, s. 244, 245, 260; citace z F. H. Westphala, W. H. Edwardse a Jessie Moser-Waggonerové.

39. Ellen G. White, Rukopis 13, 1889; v *1888 Materials*, str. 516.

40. Ellen G. Whiteová, Rukopis 24, prosinec 1888; v *1888 Materials*, str. 218, zvýraznění doplněno. G. B. Starr vzpomíná na jedno takové modlitební setkání v Minneapolis: "Sestra Whiteová svolala velkou skupinu kazatelů k období zvláštních modliteb. Sestra Whiteová se spojila s ostatními a sama se za Boží požehnání pro konferenci vroucně modlila. Uprostřed své modlitby se náhle na krátkou dobu, snad na jednu minutu, odmlčela; pak dokončila přerušenu větu a dokončila svou modlitbu. Nikdo z nás, kteří jsme byli přítomni a slyšeli její modlitbu a všimli si přestávky v modlitbě, neměl pocit, že se stalo něco zvláštního. Později mi však starší W. C. White sdělil, že jí trvalo šest týdnů, než sepsala, co během těch šedesáti vteřin viděla. Duch Boží jí v rychlém sledu ukázal život a práci mnoha kazatelů, kteří kolem ní klečeli. Viděla je v jejich domovech, zahlédla ducha, kterého projevovali jako křesťané. Viděla je v posvátném úřadu a slyšela, jakým způsobem předkládají vzácné pravdy poselství pro tuto dobu." (G. B. Starr, *Fifty Years With One of God's Seers*", nepublikovaný rukopis, s. 150-152; v Document File 496, Ellen G. White Estate, Silver Spring, MD.

41. Ellen G. Whiteová, Rukopis 24, prosinec 1888; v *1888 Materials*, s. 219-222, zvýraznění doplněno. V naprostém protikladu k popisu Waggonerova chování na shromážděních, který podala Ellen Whiteová, je výzkum Woodrowa Whiddena, ze kterého nám nabízí následující: "Willie White později vzpomínal (v roce 1930, 42 let po zasedání), že 'nabubřelost a egoismus' Jonese a Waggonera 'se zdály být u tak mladých mužů' na minneapolisském shromáždění nemístné. Jeho hodnocení je nejpřísnější ze všech zaznamenaných.

... I když se podle **záznamů** někteří [Waggonerovi] prokazatelně posmívali pro jeho nízkou postavu, nemáme **žádné záznamy** o tom, že by se dopustil nějakých odvetných aktivit, nebo že by se při jeho veřejných vystoupeních projevil některý z **jemu podsouvaných nelichotivých osobnostních rysů**." (E. J. Waggoner, str. 105, zvýraznění doplněno). Willieho výroky týkající se Waggonerova chování jsou tedy postaveny proti inspirovaným výrokům Ellen Whiteové jako téměř stejně důležité. Ke cti Whiddenovi slouží, že si tento kontrast zřejmě uvědomuje: "Postřehy Ellen Whiteové týkající se Waggonerova chování, veřejně vyslovené na samotném zasedání v Minneapolis, se zdají, že lépe

odrážejí jeho celkové chování a jednání" (*Tamtéž.*). George Knight, kterého Whidden uvádí jako zdroj svých citátů, pod heslem "konflikty osobností" uvádí, že "mladší muži věci nijak nepomohli. Jak se vyjádřil W. C. White (účastník konference): 'nabubřelost a egoismus' Jonese a Waggonera 'se zdály být u tak mladých mužů nemístné' a hodně přispěly k rozvoji předsudků a negativních pocitů vůči nim. Jones, jak poznamenal, byl obzvláště nafoukaný" (*From 1888 to Apostasy*, str. 33). Co však máme dělat, když se setkáváme s tak rozdílnými názory, jako u Ellen Whiteové a jejího syna Willieho Whitea? Měly by být, co se autority týče, na stejné úrovni? Jak již bylo řečeno, s tímto citovaným důkazem je spojen jeden zásadní problém. **Willie White takový dopis nikdy nenapsal.** Tento dopis napsal D. E. Robinson, který se narodil v roce 1879, nebyl přítomen na konferenci v Minneapolis. Napsal ho Taylorovi Bunchovi, když byl zaměstnancem Ellen White Estate a v roce 1930 tam prováděl indexaci. Bunch právě dokončil podzimní modlitební týden na Pacific Union College, kde přirovnal adventní hnutí k putování starého Izraele z Egypta do Kanaánu. Během těchto setkání srovnával izraelskou zkušenost z Kádeš-Barney se zkušeností adventistů z roku 1888 a přičítal "dlouhé zpoždění Kristova příchodu" odmítnutí, kterého se mu dostalo v roce 1888, a odmítnutí začátku pozdního deště (*The Exodus and Advent Movement*, s. 107, 168). Robinsona Bunchovo přirovnání rozhořčilo a snažil se bránit církev před tím, co považoval za neoprávněné útoky, které by vedly pouze ke vzniku dalších odštěpeneckých skupin. Právě tato epizoda vyvolala také písemné reakce A. T. Robinsona (otce D. E. Robinsona) a C. McReynoldse (*Manuscripts and Memories*, s. 136-142; viz také kapitola 3, pozn. 40). Kopii původního dopisu D. E. Robinsona lze nalézt v souboru dokumentů 371 v Ellen G. White Estate v Silver Spring, MD. V určitou chvíli byl Robinsonův dopis přepsán, přičemž byl odstraněn jeden odstavec, který upřesňoval jeho osobu jako pisatele, a tužkou bylo doplněno jméno A. L. Whitea. Poté bylo jméno A. L. White vymazáno a nahrazeno jménem W. C. White, zřejmě rukopisem A. L. Whitea. Původní kopie tohoto přepsaného dopisu se nachází v knize Soubor dokumentů 331, a je to kopie publikovaná v *Manuscripts and Memories*, s. 333-335, a připisovaná W. C. Whiteovi (Tim Poirier z White Estate tato zjištění ověřil). Zdá se, že tento dopis nesprávně připisovaný W. C. Whiteovi se objevil jako „Dodatek D“ až v knize *Thirteen Crisis Years: 1888-1901* (Třináct krizových let 1888-1901) v roce 1981. Tato kniha byla přetiskem knihy A. V. Olsona *Through Crisis to Victory: 1888-1901*, která poprvé vyšla v roce 1966. A. V. Olson však zemřel v roce 1963, tedy tři roky před vydáním své knihy, která v té době vyšla pod záštitou Ellen G. White Estate Board, jejímž tajemníkem byl A. L. White. Dotisk z roku 1981 byl vydán pod stejnou záštitou. V dodatku D Arthur White tvrdí, že W. C. White napsal dopis, aby se vypořádal s "nepodloženými domněnkami z pera a úst někoho [Taylora Bunche], kdo byl v té době [konference v Minneapolis] tříletým dítětem" a který předložil "takové zkreslení dějin a takovou předpověď" (*Thirteen Crisis Years*, str. 331). Z původního dopisu D. E. Robinsona byl **odstraněn** 6. odstavec, v němž se píše: "Pročítal jsem všechny rukopisy a dopisy, které jsou zde ve spisu a které se týkají zkušeností ze shromáždění v Minneapolis v roce 1888. Minulou sobotu odpoledne se šťastnou náhodou sešli starší W. C. White, starší C. McReynolds a můj otec a já jsem měl tu čest vyslechnout si jejich vzpomínky na setkání a na to, co následovalo. Z toho, co jsem četl, a z jejich vyprávění bych onu schůzku rekonstruoval asi takto."

Ačkoli bychom neměli D. E. Robinsonovi, nebo dokonce A. L. Whiteovi přisuzovat žádný zlý úmysl – možná chtěli oba bránit církev před tím, co považovali za falešná obvinění – měli bychom si uvědomit, že jen otec lži mohl tuto síť utkat do podoby, v jaké je dnes, a překroutit tak to, co se v roce 1888 skutečně odehrálo. Pisatel této knihy je přesvědčen, že satan nenávidí dějiny z roku 1888 stejně tak dnes, jako nenáviděl to, co Bůh tehdy zamýšlel uskutečnit. Je pravda, že oba vedoucí muži byli pravděpodobně ovlivněni Jonesovým a Waggonerovým odpadnutím v pozdějších letech, ale to nedává žádné oprávnění k tomu, co se o Jonesově a Waggonerově osobnosti jeví být podvrhem. Podrobněji se výše zmíněné situaci budeme věnovat v jedné z dalších kapitol.

42. Ellen G. White, Rukopis 24, prosinec 1888; v *1888 Materials*, s. 221-222.

43. *Tamtéž.*

44. *Tamtéž*.

45. W. C. White, "Notes Taken at Minneapolis" (Poznámky z Minneapolis); v *Manuscripts and Memories*, str. 424.

46. R. T. Nash Generální konferenci ASD, 25. června 1955, „The Minneapolis Conference: And the Issues Concerning the Presentation of the Message of Righteousness by Faith: An Eyewitness Account“ (Konference v Minneapolis: A otázky týkající se prezentace poselství o spravedlnosti z víry: Vyprávění očitého svědka), v *Manuscripts and Memories*, str. 354, dále jen "Vyprávění očitého svědka". Zdá se, že R. T. Nash tento dopis později vydal s určitými změnami v brožované podobě pod názvem *An Eyewitness Report of the 1888 General Conference at Minneapolis* (Highland CA: Privately Publ., 1955), hereafter „An Eyewitness Report.“ (dále jen "Zpráva očitého svědka").

47. Ellen G. White, Rukopis 24, prosinec 1888; v *1888 Materials*, str. 221.

48. W. C. White, "Notes Taken at Minneapolis" (Poznámky z Minneapolis); v *Manuscripts and Memories*, str. 424.

49. Uriah Smith Ellen G. Whiteové, 17. února 1889; v *Manuscripts and Memories*, str. 154.

50. A. T. Jones bratru Holmesovi, 12. května 1921; v *Manuscripts and Memories*, str. 329.

51. R. T. Nash, "An Eyewitness Account" (Vyprávění očitého svědka), 25. června 1955; v *Manuscripts and Memories*, str. 354. Ellen Whiteová se obávala, že Butler měl zvláštní propojení jen s těmi, kteří považovali jeho práci a jeho "způsob jednání za jediný správný". Na "mnohé, kteří [byli] mnohem otevřenější", však pohlížel "s podezřením", protože se necítili "povinni přijímat dojmy a myšlenky od lidských bytostí, [které] jednají jen tak, jak jednají oni, mluví jen tak, jak mluví oni, myslí jen tak, jak myslí oni, a vlastně ze sebe dělají téměř stroje" (*1888 Materials*, s. 89-90).

Pokorné myšlení a skromnost se Butlerovi vzdálily: "Myslí si, že jeho postavení mu dává takovou moc, že jeho hlas je neomylný" (*Tamtéž*, str. 183). Ellen Whiteová proto varovala: "Neměli bychom se domnívat, že starší Butler nebo starší Smith jsou strážci učení pro adventisty sedmého dne a že se nikdo nesmí odvážit vyslovit myšlenku, která se od jejich liší" (*Tamtéž*, str. 188). "Právě proto, že lidé byli povzbuzováni k tomu, aby očekávali, že jeden člověk bude myslet za ně, že bude jejich svědomím, jsou nyní tak neúčinní a neschopní stát na své pozici kde slouží, jako věrní strážci Boha." (*Tamtéž*, str. 974). Butler se domníval, že rady Ellen Whiteové, které se zdály být v takovém rozporu s tím, co říkala dříve, byly příčinou jeho nemoci (viz také kapitola 5, pozn. 23). To také vedlo k jeho rezignaci na funkci prezidenta denominace ještě před koncem konference a k rezignaci Uriáše Smitha na funkci tajemníka Generální konference krátce poté. ("General Conference Committee Minutes" (Zápis z jednání výboru Generální konference), 16. listopadu 1888).

52. Ellen G. White, Rukopis 24, prosinec 1888; v *1888 Materials*, s. 221-223, zvýraznění doplněno.

53. Ellen G. Whiteová Mary Whiteové, Dopis 82, 4. listopadu 1888; v *1888 Materials*, s. 182, 184. Další usnesení, které bylo přijato v rozporu s radami Ellen Whiteové, se týkalo kolportérství neboli knižní evangelizace, jak jej dnes nazýváme. Dne 1. listopadu 1888 podal R. A. Underwood návrh, aby se od člověka vyžadovala "praktická zkušenost v oblasti knižní evangelizace" před tím, než bude "pobídnut ke vstupu do biblické práce nebo služby". Ellen Whiteová byla proti takovému "absolutnímu pravidlu", ale navzdory všemu, co proti tomuto usnesení řekla, "bylo přijato". Protože tato rezoluce prošla, byla zaznamenána v *Review and Herald* pod zápisem z 2. listopadu 1888

(*Manuscripts and Memories*, str. 409; *1888 Materials*, s. 239-240). O více než rok později se Ellen Whiteová stále vyjadřovala proti: "Usnesení přijaté v Minneapolis, které požadovalo, aby mladí muži před udělením povolení ke kázání provozovali knižní evangelizaci, bylo špatné" („General Conference Minutes“, Ninth Meeting (Zápis z devátého zasedání výboru Generální konference), 16. července 1890). Zajímavé je, že tento "stejný požadavek je v církevním řádu i v roce 1988", i když "v praxi není důsledně uplatňován" (Roger Coon, Transcript of Loma Linda University Lecture, 23.-25. října 1988, "Minneapolis/1888: The 'Forgotten' Issue," str. 16).

54. Ellen G. White, Rukopis 15, listopad 1888; v *1888 Materials*, s. 164, 165, 170.

55. Ellen G. White, Rukopis 6, 4. listopadu 1889, "Issues at the Gen. Con. of 1889"; v *1888 Materials*, str. 472.

56. A. T. Jones, "The Third Angel's Message No. 11" a "The Third Angel's Message No. 12", General Conference Daily Bulletin, 13. a 14. února 1893, s. 244, 265. O čtrnáct let později A. T. Jones opět hovořil o těchto pokusech o hlasování: "V Minneapolisu v roce 1888 udělala administrace Generální konference vše pro to, aby se denominace hlasováním Generální konference zavázala ke smlouvě 'Buď poslušný a žij', ke spravedlnosti ze skutků" (*God's Everlasting Covenant* (Boží věčná smlouva) [nepublikováno, 1907], str. 31).

57. Ellen G. White, *Testimonies to Ministers*, str. 92.

58. V naší době je k dispozici nejméně šest zveřejněných popření jakéhokoli pokusu o hlasování. Arthur White, který zastupoval správní radu Ellen G. White Estate, napsal v knize "Historical Forward" (Historický posun vpřed), že "v Minneapolis nebyla přijata žádná opatření ohledně projednávaných biblických otázek" (*Testimonies to Ministers* [1962], s. xxiv). A. V. Olsen rezolutně prohlašuje: "Naneštěstí existuje dnes u některých lidí dojem, že zasedání Generální konference v roce 1888 oficiálně odmítlo poselství o spravedlnosti z víry, které mu bylo předloženo. To je vážný omyl. Hlasováním delegátů nebylo přijato žádné opatření, které by rozhodlo o jeho přijetí nebo odmítnutí. Jeho přijetí či odmítnutí lidmi přítomnými na zasedání bylo záležitostí jednotlivců" (*Through Crisis to Victory* [1966], str. 36). N. F. Pease tuto myšlenku opakuje: "Někteří tvrdí, že naše 'denominace' spravedlnost z víry v roce 1888 odmítla. Především v této věci nebylo přijato žádné oficiální opatření; a co je důležitější, spravedlnost z víry v Krista přijímají nebo odmítají **jednotlivci**, nikoli skupiny" (*The Faith that Saves* [1969], str. 41, zachováno původní zvýraznění). L. E. Froom důrazně prohlašuje: "Vedení delegátů v Minneapolis nehlasovalo o odmítnutí učení o spravedlnosti z víry. Žádné hlasování o této otázce na Konferenci ve skutečnosti neproběhlo". Froom dokonce používá "nadiktované osobní prohlášení" R. A. Underwooda – právě toho muže, který se podílel na snaze o přijetí rezolucí na Konferenci v roce 1888 - aby dokázal, že "nikdy nebylo hlasováno pro nebo proti spravedlnosti z víry" (*Movement of Destiny* [1971], s. 370, 256). A. L. White tvrdí: "Pokud jde o stanovení pozic, nebyla přijata žádná oficiální opatření týkající se diskutovaných teologických otázek. Jednotné svědectví o postoji k otázce spravedlnosti z víry bylo takové, že reakce byly smíšené. ... Představa, že Generální konference, a tím pádem celá denominace, v roce 1888 odmítla poselství o spravedlnosti z víry, je nepodložená a byla předložena až čtyřicet let poté" (*The Lonely Years* [1984], s. 395, 396). Taylor Bunch však "čtyřicet let poté" neřekl, že "denominace" poselství odmítla, ale mluvil o vlivu, který mělo odmítnutí mnoha vedoucími na církev jako celek: "Poselství o ospravedlnění z víry bylo mocně kázáno více než deset let, během nichž měli **vedoucí činitelé** církve krizi v Minneapolis před očima. Toto **poselství přineslo počátek pozdního deště**. ... Proč pozdní déšť nepokračoval? ... **Mnozí jej odmítli** a brzy ze zkušenosti adventního lidu vymizel a s ním vymizelo i hlasité volání. ... Těsně před koncem adventní lid přezkoumá své minulé dějiny a uvidí je v novém světle. ... Musíme uznat a přiznat chyby našich otců a postarat se o to, abychom je neopakovali a tím dále neoddalovali konečný

triumf adventního hnutí" (*The Exodus and Advent Movements* [1928, 1937], s. 107, 168, zvýraznění doplněno).

K setkáním v Minneapolis se vyjádřil také Norman R. Gulley, který uvedl: "GK nepřijala žádné oficiální opatření k odmítnutí poselství o Kristu a jeho spravedlnosti" ("The 1888 'MOVEMENT' Understood Within its Historical Context" [nepublikovaný článek], 1998).

Je třeba připustit, že všichni výše uvedení autoři mají **technicky vzato** v jistém smyslu pravdu, když tvrdí, že proti „spravedlnosti z víry“ nebylo nikdy přijato žádné „oficiální opatření“ nebo proti němu „nebylo hlasováno“. Jinými slovy, žádný jednotlivec ani skupina vedoucích nikdy nevystoupili a nenavrhli, aby se hlasovalo proti „poselství o spravedlnosti z víry“. A proč by něco takového dělali, když všichni tvrdili, že v poselství o spravedlnosti z víry věří? Mnozí z těch, kteří tvrdili, že věří ve spravedlnost z víry, však s **Jonesem a Waggonerem představeným poselstvím** rozhodně nesouhlasili a byli připraveni přijmout usnesení, podniknout kroky a/nebo proti němu hlasovat. Přesto Ellen Whiteová následně toto poselství označila za úplné třetí andělské poselství v pravdivosti, poselství o spravedlnosti z víry, poselství o hlasitém volání a pozdním dešti. Podobně nenajdeme žádný důkaz, že by židovský národ někdy přijal oficiální opatření hlasováním „o ukřižování Mesiáše“. Proč by to dělali, když toužili po Jeho příchodu? Co však udělali, bylo právě odmítnutí a ukřižování Ježíše Nazaretského, kterého považovali za podvodníka, padělatele a nebezpečí pro své náboženství a národní bezpečnost. A zatímco učedníci pod mocí Letnic hlásali pravdu o Ježíši, židovský národ nikdy nepřipustil skutečnou, srdce rvoucí pravdu o svém jednání.

Avšak Leroy Moore vysvětluje taková tvrzení ve správné souvislosti: „Církev nikdy nezaujala **oficiální** postoj proti poselství z Minneapolis. Ovšem člověk může mít technicky řečeno v jistém smyslu pravdu, a přesto se mýlit. Všeobecné odmítnutí pravdy vždy předchází jakémukoliv hlasování a není o nic méně skutečné, i když hlasování bylo díky naléhání Ellen Whiteové a ostražitosti W. C. Whitea zabráněno. (Adventism in Conflict [Hagerstown, MD: Review and Herald Pub. Assn.], str. 86, zvýraznění doplněno).

George Knight naštěstí připouští, že skutečně byla snaha hlasovat, ale byla zablokována: „... frakce Butler-Smith-Morrison se snažila prosadit hlasování, které by stanovilo správný věroučný postoj ke vztahu zákona a evangelia. Jak později uvedl Jones: „V Minneapolis v roce 1888 udělala ‚administrativa‘ Generální konference vše pro to, aby se denominace hlasováním Generální konference zavázala ke smlouvě ‚Buď poslušný a žij‘, ke spravedlnosti ze skutků.“ (*God's Everlasting Covenant*, s. 31). Pokus se nezdařil, ale když Ellen Whiteová na závěr konference prohlásila, že 'Willie a já jsme museli v každém okamžiku dávat pozor, aby nebyly učiněny kroky a přijata usnesení, která by se ukázala jako škodlivá pro budoucí dílo', nejednalo se o planý žert (EGW MW, 4. listopadu 1888)“. *A User-Friendly Guide to the 1888 Message*, str. 56. Viz také str. 54, 58, 139. Přesto se lze oprávněně divit, jak se vedoucí bratři mohli pokusit o hlasování proti poselství a zároveň získat od Knighta uznání za to, že to samé poselství přijali (*tamtéž*, s. 119, 139, 147).

Další výroky Ellen Whiteové o "usneseních" viz: *1888 Materials*, str. 114, 182, 238-240, 258, 302, 581, 941, 954, 1186, 1403, 1410, 1435, 1583, 1584, 1601, 1617.

59. Ellen G. Whiteová W. M. Healymu, Dopis 7, 9. prosince 1888, a Rukopis 24, prosinec 1888; v *1888 Materials*, s. 186 a 207, 217, 224.

60. G. I. Butler Ellen G. Whiteové, 1. října 1888; v *Manuscripts and Memories*, str. 89.

61. Ellen G. White, Rukopis 24, prosinec 1888; v *1888 Materials*, str. 224.